
DEKRET OM LEKMÄNNENS APOSTOLAT

APOSTOLICAM ACTUOSITATEM

HÖGTIDLIGT FÖRKUNNAD AV HANS HELIGHET,

POPE PAUL VI

DEN 18 NOVEMBER 1965

INFÖRANDET

1. För att intensifiera Guds folks apostoliska verksamhet(1) vänder sig den allraheligaste synoden uppriktigt till lekmännen, vars rätta och oundgängliga roll i kyrkans uppdrag redan har behandlats i andra dokument. 2) Lekmännens apostolat härrör från deras kristna kallelse och kyrkan kan aldrig vara utan den. Den Heliga Skrift visar tydligt hur spontan och fruktbar en sådan verksamhet var i kyrkans begynnelse (jfr Apg 11:19-21; 18:26; Rom. 16:1-16; Fil. 4:3).

Vår egen tid kräver inte mindre iver av lekmännen: i själva verket kräver de moderna förhållandena att deras apostolat utvidgas och intensifieras. Med en ständigt växande befolkning, ständiga framsteg inom vetenskap och teknik och närmare mellanmänniska relationer, har områdena för lekmanapostolatet vidgats oerhört, särskilt inom områden som till största delen har varit öppna för lekmän ensamma. Dessa faktorer har också gett upphov till nya problem som kräver expertuppmärksamhet och studier. Detta apostolat blir allt viktigare med tanke på det faktum att många områden i människans liv har blivit alltmer självständiga. Det är som det ska vara, men det innebär ibland en viss avvikelse från den etiska och religiösa ordningen och en allvarlig fara för det kristna livet. Dessutom, på många platser där prästerna är mycket få eller, i vissa fall, berövade tillbörlig frihet för prästerligt arbete, skulle kyrkan knappast kunna existera och fungera utan lekmännens verksamhet.

Ett tecken på detta mångfaldiga och trängande behov är det omisskännliga arbete som utförs idag av den Helige Ande för att göra lekmännen ännu mer medvetna om sitt eget ansvar och uppmuntra dem att tjäna Kristus och kyrkan under alla omständigheter. (3)

I detta dekret försöker konciliet beskriva lekmanapostolatets karaktär, karaktär och olikhet, att slå fast dess grundläggande principer och att ge pastorala direktiv för ett mer effektivt utövande. Allt detta bör betraktas som normer när den kanoniska rätten, i den mån den hänför sig till lekmanapostolatet, revideras.

KAPITEL I

LEKMÄNNENS KALLELSE TILL APOSTOLATET

2. Kyrkan grundades i syfte att sprida Kristi rike över hela jorden till Gud Faderns ära, för att göra det möjligt för alla människor att få del av hans frälsande återlösning,⁽¹⁾ och för att hela världen genom dem skulle kunna ingå i en relation med Kristus. All verksamhet i den mystiska kroppen som är inriktad på att uppnå detta mål kallas apostolatet, som kyrkan bedriver på olika sätt genom alla sina lemmar. Ty den kristna kallelsen är till sin natur också en kallelse till apostolatet. Ingen del av en levande kropps struktur är endast passiv utan har del i kroppens funktioner såväl som liv: så är det också i Kristi kropp, som är kyrkan, "hela kroppen ... i överensstämmelse med varje dels rätta verksamhet, hämtar sin tillväxt från sin egen inre utveckling" (Ef. 4:16).

I själva verket är den organiska föreningen i denna kropp och medlemmarnas struktur så kompakt att den medlem som underlåter att ge sitt tillbörliga bidrag till kyrkans utveckling inte måste sägas vara till nytta vare sig för kyrkan eller för sig själv.

I kyrkan finns det en mångfald i ämbetet, men en enhet i missionen. Kristus gav apostlarna och deras efterträdare plikten att undervisa, helga och regera i hans namn och makt. Men lekmännen har likaledes del i Kristi prästerliga, profetiska och kungliga ämbete och har därför sin egen del i hela Guds folks mission i kyrkan och i världen. (2)

De utövar i själva verket apostolatet genom sin verksamhet som syftar till att evangelisera och helga människorna och till att genomtränga och fullkomna den världsliga ordningen genom evangeliets anda. På så sätt vittnar deras världsliga verksamhet öppet om Kristus och främjar människornas frälsning. Eftersom lekmännen, i enlighet med sitt levnadssätt, lever mitt i världen och dess angelägenheter, är de kallade av Gud att utöva sitt apostolat i världen som en surdeg, med Kristi andes glöd.

3. Lekmännen härleder rätten och plikten till apostolatet från sin förening med Kristus, huvudet; inkorporerade i Kristi mystiska kropp genom dopet och stärkta av den Helige Andes kraft genom confirmationen, tilldelas de apostolatet av Herren själv. De är helgade åt det kungliga prästadömet och det heliga folket (jfr 1 Petr 2:4-10), inte bara för att de skall frambära andliga offer i allt de gör, utan också för att de skall vittna om Kristus över hela världen. Men sakramenten, särskilt den allraheligaste eukaristin, förmedlar och ger näring åt den kärlek som är hela apostolatets själ. Nej (3)

Man engagerar sig i apostolatet genom den tro, det hopp och den kärlek som den Helige Ande sprider i hjärtat på alla medlemmar i kyrkan. Ja, genom kärlekens bud, som är Herrens största bud, drivs alla troende att främja Guds ära genom hans rikes ankomst och att uppnå evigt liv för alla människor – så att de kan lära känna den ende sanne Guden och honom som han har sänt, Jesus Kristus (jfr Joh 17:3). På alla kristna vilar

därför det största ansvaret att arbeta för att göra det gudomliga budskapet om frälsning känt och accepterat av alla människor i hela världen.

För utövandet av detta apostolat ger den Helige Ande, som helgar Guds folk genom tjänst och sakrament, också de troende särskilda gåvor (jfr 1 Kor. 12:7) och "delar ut dem åt var och en efter hans vilja" (1 Kor. 12:11) så att individer, som ger nåd till andra precis som de har fått den, också kan vara "goda förvaltare av Guds mångfaldiga nåd" (1 Petr 4:10). att bygga upp hela kroppen i kärleken (jfr Ef 4:16). Ur accepterandet av dessa nådegåvor, även de som är mer elementära, uppstår för varje troende rätten och plikten att använda dem i kyrkan och i världen för människornas bästa och för kyrkans uppbyggande, i den helige Andes frihet som "andas var han vill" (Joh 3:8). Detta bör göras av lekmännen i gemenskap med sina bröder i Kristus, särskilt med sina herdar, som måste göra en bedömning av den sanna naturen och den rätta användningen av dessa gåvor, inte för att utsläcka Anden, utan för att pröva allt och hålla för det som är gott (jfr 1 Tess. 5:12,19,21). (4)

4. Eftersom Kristus, sänd av Fadern, är källan och ursprunget till hela kyrkans apostolat, beror lekmanapostolatets framgång på lekmännens levande förening med Kristus, i enlighet med Herrens ord: "Den som förblir i mig och jag i honom, han bär rik frukt, ty utan mig kan ni ingenting göra" (Joh 15:5). Detta liv i intim förening med Kristus i kyrkan får näring genom andliga hjälpmedel som är gemensamma för alla troende, särskilt aktivt deltagande i den heliga liturgin. (5) Dessa skall användas av lekmännen på ett sådant sätt att de, samtidigt som de korrekt fullgör sina världsliga plikter under de vanliga levnadsförhållandena, inte skiljer föreningen med Kristus från sitt liv, utan snarare utför sitt arbete i enlighet med Guds vilja, och växer i denna förening. På detta sätt måste lekmännen göra framsteg i helighet i en glad och redo anda och försiktigt och tålmodigt försöka övervinna svårigheter. (6) Varken familjeangelägenheter eller andra världsliga angelägenheter bör vara irrelevanta för deras andliga liv, i enlighet med apostelns ord: "Allt vad ni gör i ord eller handling, gör allt i Herren Jesu Kristi namn och tacka Gud Fadern genom honom" (Kol. 3:17).

Ett sådant liv kräver ett ständigt utövande av tro, hopp och kärlek. Endast genom trons ljus och genom att meditera över Guds ord kan man alltid och överallt känna igen Gud, i vilken "vi lever och rör oss och är till" (Apg. 17:28), söka hans vilja i varje händelse, se Kristus i var och en, vare sig han är en släkting eller en främling, och göra riktiga bedömningar om de timliga tingens sanna mening och värde, både i sig själva och i deras förhållande till människans slutliga mål.

De som har denna tro lever i hoppet om Guds söners uppenbarelse och tänker på Herrens kors och uppståndelse. På pilgrimsfärden till detta liv, gömda med Kristus i Gud och fria från slaveriet under rikedomen, strävar de efter de rikedomar som består för evigt och ägnar sig frikostigt helt åt Guds rikes framåtskridande och åt att reformera och förbättra den världsliga ordningen i kristen anda. Bland livets prövningar finner de styrka

i hoppet, övertygade om att "den nuvarande tidens lidanden inte är värda att jämföras med den härlighet som skall uppenbaras i oss" (Rom. 8:18).

Drivna av den gudomliga kärleken gör de gott mot alla människor, särskilt mot dem som tillhör trons familj (jfr Gal. 6:10), och lägger bort "all ondska och allt svek och alla förespeglningar och avund och allt förtal" (1 Petr 2:1), och därigenom drar de människor till Kristus. Denna Guds kärlek, "som utgjuts i våra hjärtan genom den helige Ande som har blivit oss given" (Rom. 5:5), gör det möjligt för lekmännen att verkligen uttrycka saligprisningarnas anda i sina liv. När de följer Jesus i hans fattigdom blir de varken nedtryckta av bristen på timliga ägodelar eller uppblåsta av sitt överflöd; De efterliknar Kristus i Hans ödmjukhet och är inte besatta av tomma hedersbetygelser (jfr Gal. 5:26) utan strävar efter att behaga Gud mer än människor, alltid beredda att lämna allt för Kristi skull (jfr Luk 14:26) och att lida förföljelse för rättvisans skull (jfr Matt 5:10), eftersom de minns Herrens ord: "Om någon vill följa mig, Låt honom förneka sig själv och ta sitt kors på sig och följa mig" (Matt 16:24). De främjar kristen vänskap sinsemellan och hjälper varandra i alla slags behov.

Denna plan för lekmännens andliga liv bör hämta sin särskilda karaktär från deras äktenskaps- eller familjetillstånd eller deras ogifta eller änketillstånd, från deras hälsotillstånd och från deras yrkesmässiga och sociala verksamhet. De bör inte upphöra att allvarligt utveckla de egenskaper och talanger som förlänats dem i enlighet med dessa levnadsvillkor, och de bör använda sig av de gåvor som de har fått från den Helige Ande.

Dessutom försöker de lekmän som har följt sin kallelse och blivit medlemmar i någon av de föreningar eller institut som är godkända av kyrkan att troget tillägna sig de särskilda kännetecknen för det andliga livet som också är utmärkande för dem. De bör också högakta yrkesskicklighet, familje- och samhällsanda och de dygder som hör till sociala sedvänjor, nämligen ärlighet, rättvisa, uppriktighet, vänlighet och mod, utan vilka inget sant kristet liv kan existera.

Det fullkomliga exemplet på denna typ av andligt och apostoliskt liv är den allraheligaste Jungfru Maria, apostlarnas drottning, som levde ett liv som var gemensamt för alla här på jorden, ett liv fyllt av familjeangelägenheter och arbete, men som alltid var intimt förenad med sin Son och på ett helt unikt sätt samarbetade i Frälsarens verk. Efter att nu ha blivit upptagen till himlen tar hon med sin moderliga kärlek hand om dessa sin Sons bröder, som fortfarande är på sin jordiska pilgrimsfärd och förblir indragna i faror och svårigheter tills de leds in i det lyckliga fäderneslandet. (7) Alla bör andäktigt vörda henne och anbefalla sitt liv och apostolat i hennes moderliga omsorg.

KAPITEL II

MÅL

5. Kristi återlösande verk, som i huvudsak handlar om människornas frälsning, innefattar också förnyelsen av hela den världsliga ordningen. Därför är kyrkans uppdrag inte bara att föra Kristi budskap och nåd till människorna, utan också att genomtränga och fullkomna den världsliga ordningen med evangeliets anda. För att fullgöra detta kyrkans uppdrag utövar de kristna lekmännen sitt apostolat både i kyrkan och i världen, både i den andliga och den världsliga ordningen. Dessa ordningar, även om de är åtskilda, är så förbundna i Guds enastående plan att han själv avser att resa upp hela världen igen i Kristus och göra den till en ny skapelse, till en början på jorden och helt och hållet på den yttersta dagen. I båda ordningarna bör lekmännen, som samtidigt är troende och medborgare, ständigt ledas av samma kristna samvete.

6. Kyrkans uppdrag gäller människornas frälsning, som ska uppnås genom tro på Kristus och genom hans nåd. Kyrkans och alla dess medlemmars apostolat är i första hand avsett att manifestera Kristi budskap i ord och handling och att förmedla hans nåd till världen. Detta sker huvudsakligen genom Ordets och sakramentens tjänst, som på ett särskilt sätt anförtrotts prästerskapet, där lekmännen också har sina mycket viktiga roller att fylla om de ska kunna vara "sanningens medarbetare" (3 Joh 8). Det är särskilt på denna nivå som lekmännens apostolat och det pastoralas ämbetet kompletterar varandra ömsesidigt.

Det finns oräkneliga möjligheter för lekmännen att utöva sitt apostolat av evangelisation och helgelse. Själva vittnesbördet om deras kristna liv och goda gärningar utförda i en övernaturlig anda har kraften att dra människor till tron och till Gud. Ty Herren säger: "På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och ger ära åt er Fader i himlen" (Matt 5:16).

Men ett apostolat av detta slag består inte bara av att vittna om ens sätt att leva; En sann apostel söker efter tillfällen att förkunna Kristus genom ord som antingen riktar sig till icke-troende i syfte att leda dem till tro, eller till de troende i syfte att undervisa, stärka och uppmuntra dem till ett mer brinnande liv. "Ty Kristi kärlek driver oss" (2 Kor. 5:14). Apostelns ord bör genljuda i alla hjärtan: "Ve mig om jag inte förkunnar evangeliet" (1 Kor. 9:16). (1)

Eftersom det i vår egen tid uppstår nya problem och det cirkulerar mycket allvarliga villfarelser, som tenderar att underminera religionens grundvalar, den moraliska ordningen och det mänskliga samhället självt, uppmanar denna heliga synod uppriktigt lekmännen – var och en i enlighet med sina egna gåvor av intelligens och lärdom – att vara flitigare i att göra vad de kan för att förklara, försvara, och på rätt sätt tillämpa kristna principer på vår tids problem i enlighet med kyrkans sinne.

7. Guds plan för världen är att människorna ska arbeta tillsammans för att förnya och ständigt fullända den timliga ordningen.

Allt det som utgör den världsliga ordningen, nämligen livets goda och familjens välstånd, kulturen, de ekonomiska frågorna, konsten och yrkena, den politiska gemenskapens lagar, internationella relationer och andra frågor av detta slag, liksom deras utveckling och framåtskridande, bidrar inte bara till att uppnå människans slutliga mål utan har också sitt eget egenvärde. Detta värde har Gud instiftat i dem, vare sig de betraktas i sig själva eller som delar av hela den världsliga ordningen. "Gud såg till att allt han hade gjort var mycket gott" (1 Mos 1:31). Denna deras naturliga godhet får en särskild värdighet som ett resultat av deras relation till den mänskliga personen, för vars tjänst de är skapade. Det har behagat Gud att förena allt, både det naturliga och det övernaturliga, i Kristus Jesus "så att han i allt må ha den främsta" (Kol 1:18). Men detta slutmål berövar inte bara inte den världsliga ordningen dess oberoende, dess egentliga mål, lagar, stöd och betydelse för människans välfärd, utan fulländar snarare den världsliga ordningen i dess egen inneboende styrka och värde och ställer den på samma nivå som människans hela kallelse på jorden.

Under historiens gång har bruket av timliga ting fördärvats av allvarliga laster. Drabbade av arvsynden har människor ofta fallit i många villfarelser beträffande den sanne Guden, människans natur och morallagens principer. Detta har lett till korrruption av moral och mänskliga institutioner och inte sällan till förakt för människan själv. I vår egen tid har dessutom de som i alltför hög grad förlitat sig på naturvetenskapernas och de tekniska konsternas framsteg hemfallit åt avgudadyrkan av de timliga tingen och blivit deras slavar snarare än deras herrar.

Hela kyrkan måste arbeta energiskt för att människorna skall bli i stånd att rätta till förvanskningen av den världsliga ordningen och rikta den till Gud genom Kristus. Herdar måste tydligt ange principerna för syftet med skapelsen och bruket av timliga ting och måste erbjuda den moraliska och andliga hjälp genom vilken den världsliga ordningen kan förnyas i Kristus.

Lekmännen måste ta på sig förnyelsen av den världsliga ordningen som sin egen särskilda skyldighet. Ledda av evangeliets ljus och kyrkans sinne och motiverade av kristen kärlek, måste de handla direkt och på ett bestämt sätt i den världsliga sfären. Som medborgare måste de samarbeta med andra medborgare med sin egen särskilda kompetens och på eget ansvar. Överallt och i allt måste de söka rättvisan i Guds rike. Den världsliga ordningen måste förnyas på ett sådant sätt att den, utan att det inverkar menligt på dess egna tillbörliga lagar, kan bringas i överensstämmelse med det kristna livets högre principer och anpassas till de skiftande omständigheterna i tid, rum och folk. Framträdande bland arbetena av denna typ av apostolat är den kristna sociala

verksamheten, som den heliga synoden önskar se utsträckt till hela den världsliga sfären, inklusive kulturen. (2)

8. Även om varje utövande av apostolatet bör motiveras av kärlek, kan vissa gärningar till sin natur bli särskilt levande uttryck för denna kärlek. Herren Kristus ville att dessa gärningar skulle vara tecken på hans messianska mission (jfr Matt 11:4-5).

Det största budet i lagen är att älska Gud av hela sitt hjärta och sin nästa som sig själv (jfr Matt 22:37-40). Kristus gjorde detta bud om kärlek till nästan till sitt eget och berikade det med en ny innebörd. För han ville likställa sig själv med sina bröder som föremålet för denna kärlek när han sa: "Så länge ni har gjort det för en av dessa, den minsta av mina bröder, har ni gjort det för mig" (Matt 25:40). Han antog mänsklig natur och knöt hela mänskligheten till sig själv som en familj genom en viss övernaturlig solidaritet och etablerade kärleken som sina lärjungars kännetecken, och sade: "Härav skall alla människor förstå att ni är mina lärjungar, om ni har kärlek till varandra" (Joh 13:35).

Under hennes allra första tid lade den heliga kyrkan agape till den eukaristiska måltiden och visade sig på så sätt vara helt förenad kring Kristus genom kärlekens band. På samma sätt känns den i varje tidsålder igen genom detta kärlekens tecken, och medan den gläds åt andras förehavanden, gör den anspråk på välgörenhetsgärningar som sin egen omistliga plikt och rätt. Av denna anledning hedrar kyrkan barmhärtighet med de behövande och sjuka och välgörenhetsarbete och ömsesidig hjälp som syftar till att lindra mänskliga behov av alla slag. (3)

I och med utvecklingen av snabbare kommunikationsmöjligheter, med den avståndsbarriär som skiljer människor mycket åt, och med invånarna i hela världen som en enda stor familj, har dessa välgörenhetsaktiviteter och välgörenhetsarbeten blivit mer angelägna och universella. Dessa välgörenhetsorganisationer kan och bör nå ut till alla människor och alla behov. Varhelst det finns människor i behov av mat och dryck, kläder, bostad, medicin, sysselsättning, utbildning; Varhelst människor saknar de hjälpmedel som är nödvändiga för att leva ett sant mänskligt liv eller är drabbade av allvarlig nöd eller sjukdom eller lider av landsflykt eller fängelse, där bör den kristna kärleken söka upp dem och finna dem, trösta dem med stor omsorg och hjälpa dem med lämplig lindring. Denna skyldighet åläggs framför allt varje välmående nation och person. (4)

För att utövandet av kärlek i denna skala skall vara obestridligt såväl till det yttre som i verkligheten, är det helt och hållet nödvändigt att man i sin nästa betraktar Guds avbild, till vilken han har skapats, och även Kristus, Herren, till vilken allt som verkligen erbjuds åt en behövande människa. Det är också av största vikt att friheten och värdigheten hos den person som blir hjälpt respekteras med största hänsyn, att renheten i ens barmhärtighetsavsikter inte fläckas av att man söker sin egen fördel eller av att man strävar efter herravälde,⁵ och särskilt att rättvisans krav uppfylls så att inte givandet av vad som tillkommer i rättvisan framställs som en gåva av välgörenhet. Inte bara

effekterna utan också orsakerna till dessa missförhållanden måste avlägsnas och hjälpen ges på ett sådant sätt att mottagarna gradvis kan befrias från beroendet av utomstående och bli självförsörjande.

Därför bör lekmännen hysa stor aktning och, i enlighet med sin förmåga, stödja välgörenhetsarbete och projekt för socialt bistånd, vare sig det är offentligt eller privat, inklusive internationella program varigenom effektiv hjälp ges till behövande individer och folk. När de gör det bör de samarbeta med alla människor av god vilja. (6)

KAPITEL III

APOSTOLATETS OLIKA OMRÅDEN

9. veckor Lekmännen utför sitt mångfaldiga apostolat både i kyrkan och i världen. I båda områdena finns det olika möjligheter till apostolisk verksamhet. Vi vill här räkna upp de viktigaste verksamhetsområdena, nämligen de kyrkliga gemenskaperna, familjen, ungdomen, den sociala miljön samt på nationell och internationell nivå. Eftersom kvinnor i vår tid har en allt mer aktiv roll i hela samhällslivet är det mycket viktigt att de också deltar i större utsträckning inom de olika områdena av kyrkans apostolat.

10. veckor Som delaktiga i Kristi roll som präst, profet och kung har lekmännen mycket att göra i kyrkans liv och verksamhet. Deras verksamhet är så nödvändig inom de kyrkliga gemenskaperna, att utan den är prästernas apostolat ofta oförmöget att uppnå sin fulla effektivitet. På samma sätt som de män och kvinnor som hjälpte Paulus att sprida evangeliet (jfr Apg 18:18, 26; Rom 16:3) ger lekmännen med den rätta apostoliska inställningen det som saknas till sina bröder och vederkvicker herdarnas och de övriga troendes ande (jfr 1 Kor 16:17-18). Styrkta av aktivt deltagande i det liturgiska livet i sin kommunitet är de ivriga att göra sin del av kommunitetens apostoliska arbete. De för med sig människor till kyrkan som kanske är långt borta från den, de samarbetar uppriktigt i framställandet av Guds ord, särskilt genom kateketisk undervisning, och erbjuder sina speciella färdigheter för att göra själavården och förvaltningen av kyrkans timliga angelägenheter mer effektiv och ändamålsenlig.

Församlingen är ett tydligt exempel på apostolatet på samhällsnivå, eftersom den sammanför de många mänskliga olikheterna inom sina gränser och sammanfogar dem till kyrkans universalitet. (1) Lekmännen bör vänja sig vid att arbeta i församlingen i gemenskap med sina präster, (2) att föra med sig sina egna och världens problem till kyrkogemenskapen såväl som frågor som rör mänsklig frälsning, vilka de alla bör undersöka och lösa genom att överlägga gemensamt. Så långt det är möjligt bör lekmännen erbjuda ett hjälpsamt samarbete för varje apostoliskt och missionerande företag som sponsras av deras lokala församling.

De bör utveckla en ständigt ökande uppskattning av sitt eget stift, där församlingen är ett slags cell, alltid redo att på sin pastors inbjudan delta i stiftsprojekt. För att tillgodose

städernas och landsbygdens behov(3) bör de inte begränsa sitt samarbete till församlings- eller stiftsgränserna utan sträva efter att utvidga det till interregionala, interstifts-, nationella och internationella områden. Detta blir allt mer nödvändigt eftersom den dagliga ökningen av befolkningens rörlighet, ömsesidiga relationer och kommunikationsmedel inte längre tillåter någon sektor i samhället att förbli instängd inom sig själv. Därför bör de bry sig om behoven hos Guds folk, som är utspritt över hela världen. De bör särskilt göra missionsverksamheten till sin egen genom att ge materiell eller till och med personlig hjälp. Det är en plikt och ära för kristna att återlämna till Gud en del av det goda som de får från honom.

11. veckor Eftersom alltings Skapare har upprättat det äktenskapliga samhället som begynnelsen och grundvalen för det mänskliga samhället och genom sin nåd gjort det till ett stort mysterium i Kristus och kyrkan (jfr Ef 5:32), är de gifta personernas och familjernas apostolat av unik betydelse för kyrkan och det borgerliga samhället.

Kristna män och hustrur är medarbetare i nåden och trons vittnen för varandra, sina barn och alla andra i sitt hushåll. De är de första att förmedla tron till sina barn och att fostra dem genom ord och exempel för det kristna och apostoliska livet. De hjälper dem försiktigt i valet av deras kallelse och främjar omsorgsfullt varje helig kallelse som de kan urskilja hos dem.

Det har alltid varit en plikt för kristna gifta par, men i dag är det den största delen av deras apostolat att genom sitt eget levnadssätt manifesteras och bevisa det äktenskapliga bandets oupplöslighet och helighet, att ihärdigt hävda föräldrars och vårdnadshavares rätt och plikt att uppfostra barnen på ett kristligt sätt. och för att försvara familjens värdighet och lagliga självbestämmanderätt. De och resten av de troende bör därför samarbeta med män av god vilja för att säkerställa bevarandet av dessa rättigheter i den civila lagstiftningen och för att se till att regeringarna tar vederbörlig hänsyn till familjens behov när det gäller bostäder, utbildning av barn, arbetsförhållanden, social trygghet och skatter. och att man i politiska beslut som påverkar migranter bör värna om deras rätt att leva tillsammans som familj. (4)

Detta uppdrag – att vara den första och vitala cellen i samhället – har familjen fått från Gud. Den kommer att uppfylla detta uppdrag om den framstår som kyrkans hushelgedom på grund av medlemmarnas ömsesidiga tillgivenhet och den gemensamma bön till Gud, om hela familjen gör sig delaktig i kyrkans liturgiska tillbedjan, och om den visar aktiv gästfrihet och främjar rättvisa och andra goda gärningar till tjänst för alla behövande bröder. Bland de olika aktiviteter som ingår i familjeapostolatet kan följande räknas upp: adoption av övergivna spädbarn, gästfrihet mot främlingar, hjälp med att sköta skolor, hjälpsam rådgivning och materiell hjälp till tonåringar, hjälp till engagerade par att bättre förbereda sig för äktenskapet, kateketiskt arbete, stöd till gifta par och familjer som befinner sig i materiella och moraliska kriser. Hjälp till de äldre, inte bara genom att förse

dem med livets nödort, utan också genom att ge dem en rättvis andel av fördelarna med en expanderande ekonomi.

I alla tider och på alla platser, men särskilt i områden där evangeliets första frön sås, eller där kyrkan just har börjat, eller är inblandad i allvarliga svårigheter, kan kristna familjer ge ett effektivt vittnesbörd om Kristus inför världen genom att förbli trogna mot evangeliet och genom att tillhandahålla en modell för det kristna äktenskapet genom hela sitt sätt att leva. (5)

För att göra det lättare att uppnå apostolatets mål kan det vara bra att familjerna samlas i grupper. (6)

12. Unga människor har ett mycket viktigt inflytande i det moderna samhället. (Det har skett en radikal förändring i omständigheterna i deras liv, deras mentala attityder och deras relationer till sina egna familjer. Ofta förflyttar de sig alltför snabbt till en ny social och ekonomisk status. Samtidigt som deras sociala och till och med politiska betydelse växer från dag till dag, verkar de vara oförmögna att hantera sina nya ansvarsområden på ett tillfredsställande sätt.

Deras ökade inflytande i samhället kräver av dem en proportionerlig apostolisk verksamhet, men deras naturliga egenskaper gör dem också lämpade för denna verksamhet. När de blir mer medvetna om sin egen personlighet drivs de av livslust och en beredvillighet att ta sitt eget ansvar, och de längtar efter att spela sin roll i det sociala och kulturella livet. Om denna iver är genomsyrad av Kristi ande och inspireras av lydnad och kärlek till kyrkan, kan man förvänta sig att den blir mycket fruktbar. De bör bli de första att föra apostolatet vidare direkt till andra unga människor och koncentrera sina apostoliska ansträngningar inom sin egen krets, i enlighet med behoven i den sociala miljö de lever i. (8)

Vuxna borde föra en så vänskaplig diskussion med ungdomarna att båda åldersgrupperna, genom att övervinna åldersbarriären, kan lära känna varandra bättre och dela de särskilda fördelar som varje generation kan erbjuda den andra. Vuxna bör först och främst genom gott exempel stimulera unga människor att delta i apostolatet och, om tillfälle ges, genom att erbjuda dem effektiv rådgivning och villig hjälp. På samma sätt bör unga människor odla respekt och tillit gentemot vuxna, och även om de naturligtvis dras till nymodigheter, bör de uppskatta lofvärda traditioner.

13. Apostolatet i den sociala miljön, det vill säga strävan att ingjuta en kristen anda i mentaliteten, sedvänjorna, lagarna och strukturerna i det samhälle man lever i, är så mycket lekmännens plikt och ansvar att det aldrig kan utföras på rätt sätt av andra. På detta område kan lekmännen utöva apostolatet av lika mot lika. Det är här de kompletterar livets vittnesbörd med ordets vittnesbörd. (9) Det är här de arbetar, utövar

sitt yrke, studerar, bosätter sig, tillbringar sin fritid eller har sällskap som de är mer kapabla att hjälpa sina bröder.

Lekmännen fullgör detta kyrkans uppdrag i världen, särskilt genom att anpassa sina liv till sin tro så att de blir världens ljus, liksom genom att praktisera ärlighet i allt sitt handlande, så att de drar alla till kärleken till det sanna och det goda och slutligen till kyrkan och till Kristus. De fullgör också sin mission genom broderlig kärlek, som driver dem att ta del av sina bröders levnadsförhållanden, mödor, sorger och strävanden, så att allas hjärtan omkring dem stilla förbereds för den frälsande nådens verkningar. En annan förutsättning för att de skall kunna fullgöra sin uppgift är att de är fullt medvetna om sin roll i uppbyggandet av samhället, varigenom de strävar efter att utföra sina hushålls-, samhälls- och yrkesplikter med en sådan kristen generositet att deras sätt att handla så småningom bör tränga in i hela livets och arbetets värld.

Detta apostolat bör nå ut till alla varhelst de kan påträffas; Den bör inte utesluta någon andlig eller världslig förmån som de har förmågan att ge. Men de sanna apostlarna nöjer sig inte bara med denna verksamhet, utan strävar efter att förkunna Kristus för sina medmänniskor också genom det talade ordet. För det finns många människor som bara kan höra evangeliet och känna igen Kristus genom de lekmän som bor nära dem.

Barnen har också sitt eget apostoliska arbete att utföra. I enlighet med sin förmåga är de sanna levande vittnen om Kristus bland sina följeslagare.

14. Ett vidsträckt fält för apostolatet har öppnat sig på nationell och internationell nivå, där lekmännen särskilt bistår med sin kristna vishet. I lojalitet mot sitt land och i troget uppfyllande av sina medborgerliga förpliktelser bör katoliker känna sig förpliktade att främja det sanna gemensamma bästa. På så sätt bör de göra sin åsikt gällande, så att den civila myndigheten kan handla med rättvisa och så att lagstiftningen kan överensstamma med moraliska föreskrifter och det allmänna bästa. Katoliker som är kunniga i offentliga angelägenheter och tillräckligt upplysta i tro och kristen lära bör inte vägra att sköta offentliga angelägenheter, eftersom de genom att göra detta på ett värdigt sätt både kan främja det gemensamma bästa och samtidigt bereda vägen för evangeliet.

Katoliker bör försöka samarbeta med alla män och kvinnor av god vilja för att främja det som är sant, det som är rättvist, det som är heligt, det som är älskvärt (jfr Fil 4:8). De bör föra diskussioner med dem, överträffa dem i klokhet och hövlighet och inleda forskning om sociala och offentliga sedvänjor som bör förbättras i linje med evangeliets anda.

Bland vår tids tecken är den oemotståndligt tilltagande känslan av solidaritet mellan alla folk särskilt anmärkningsvärd. Det är lekmannaapostolatets uppgift att ihärdigt främja denna medvetenhet och omvandla den till en uppriktig och äkta kärlek till broderskapet. Dessutom bör lekmännen vara medvetna om det internationella området och om de

frågor och lösningar, doktrinära såväl som praktiska, som uppstår på detta område, med särskild vördnad för utvecklingsländerna. (10)

Alla som arbetar i eller ger hjälp till främmande nationer måste komma ihåg att relationerna mellan folken bör vara ett genuint broderligt utbyte, där varje part på samma gång är en givare och en mottagare. Resenärer, vare sig de är intresserade av internationella angelägenheter, affärer eller fritid, bör komma ihåg att de är kringresande budbärare av Kristus vart de än reser och bör handla därefter.

KAPITEL IV

DE OLIKA FORMERNA AV APOSTOLATET

15. Lekmännen kan delta i sin apostoliska verksamhet antingen som enskilda eller tillsammans som medlemmar av olika grupper eller sammanslutningar.

16. Det individuella apostolatet, som generöst flödar från sin källa i ett sant kristet liv (jfr Joh 4:14), är ursprunget och betingelsen för hela lekmanapostolatet, även av den organiserade typen, och det kan inte ersättas.

Oavsett status är alla lekmän (även de som inte har någon möjlighet eller möjlighet att samarbeta i föreningar) kallade till denna typ av apostolat och skyldiga att delta i det. Denna typ av apostolat är användbar vid alla tidpunkter och på alla platser, men under vissa omständigheter är det den enda lämpliga och genomförbara.

Det finns många former av apostolatet genom vilka lekmännen bygger upp kyrkan, helgar världen och ger den liv i Kristus. En särskild form av det individuella apostolatet och ett tecken som är särskilt lämpat för vår tid är vittnesbördet om hela lekmanlivet, som har sitt ursprung i tro, hopp och kärlek. Den manifesterar Kristus som lever i dem som tror på honom. Genom apostolatet förkunnar lekmän genom det talade och skrivna ordet, som är absolut nödvändigt under vissa omständigheter, Kristus, förklarar och sprider hans lära i enlighet med ens ställning och förmåga och bekänner den troget.

Dessutom måste lekmännen, när de samarbetar som medborgare i denna värld, i vad som än rör uppbyggandet och genomförandet av den världsliga ordningen, i trons ljus söka högre handlingsmotiv i sin familj, sitt yrkesliv, sitt kulturella och sociala liv och göra dem kända för andra när tillfälle ges. När de gör detta bör de vara medvetna om det faktum att de samarbetar med Gud, skaparen, återlösaren och helgaren, och lovprisar honom.

Slutligen bör lekmännen liva upp sitt liv med kärlek och uttrycka det så gott de kan i sina verk.

De bör alla komma ihåg att de kan nå alla människor och bidra till hela världens frälsning genom offentlig tillbedjan och bön såväl som genom botgöring och frivilligt accepterande

av livets mödor och svårigheter, varigenom de blir lika den lidande Kristus (jfr 2 Kor 4:10; Kol 1:24).

17. Det finns ett mycket trängande behov av detta individuella apostolat i de regioner där kyrkans frihet allvarligt kränks. Under dessa prövande omständigheter gör lekmännen vad de kan för att ta prästernas plats, de riskerar sin frihet och ibland sitt liv för att lära ut den kristna läran till sin omgivning, genom att träna dem i ett religiöst levnadssätt och ett katolskt tänkesätt, vilket leder dem till att ofta ta emot sakramenten och utvecklar fromheten i dem. särskilt den eukaristiska hängivenheten. (1) Medan den heliga synoden av hela sitt hjärta tackar Gud för att han även i vår tid fortsätter att resa upp lekmän med heroisk tapperhet mitt under förföljelser, omfamnar den dem med faderlig tillgivenhet och tacksamhet.

Det enskilda apostolatet har ett särskilt område i områden där katolikerna är få till antalet och vitt spridda. Här samlas lekmän som deltar i apostolatet endast som individer, antingen av de skäl som redan nämnts eller av särskilda skäl, inklusive sådana som också härrör från deras egen yrkesverksamhet, i mindre grupper för allvarliga samtal utan någon mer formell form av etablering eller organisation, så att en indikation på kyrkans gemenskap alltid är uppenbar för andra som ett sant vittnesbörd om kärleken. På detta sätt, genom att ge andlig hjälp till varandra genom vänskap och genom att förmedla fördelarna av sina erfarenheter, tränas de i att övervinna nackdelarna med ett alltför isolerat liv och verksamhet och att göra sitt apostolat mer produktivt.

18. De troende är kallade att engagera sig i apostolatet som individer under de olika omständigheterna i deras liv. De bör dock komma ihåg att människan är social av naturen och att det har behagat Gud att förena dem som tror på Kristus i Guds folk (jfr 1 Petr 2:5-10) och till en kropp (jfr 1 Kor 12:12). Gruppapostolatet av kristna troende motsvarar då på ett lyckligt sätt ett mänskligt och kristet behov och betecknar samtidigt kyrkans gemenskap och enhet i Kristus, som sade: "Där två eller tre är samlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem" (Matt 18:20).

Av denna anledning bör de troende delta i apostolatet genom förenade ansträngningar. (2) De bör vara apostlar både i sina familjegemenskaper och i sina församlingar och stift, som själva uttrycker apostolatets gemenskapskaraktär, liksom i de informella grupper som de beslutar att bilda sinsemellan.

Gruppapostolatet är mycket viktigt också därför att apostolatet ofta måste utföras genom gemensam verksamhet både i de kyrkliga gemenskaperna och i de olika sfärerna. Ty de sammanslutningar, som bildats för att gemensamt förrätta apostolatet, uppehålla sina medlemmar, forma dem till apostolatet och organisera och reglera sitt apostoliska arbete på ett riktigt sätt, så att man kan vänta sig mycket bättre resultat än om varje medlem skulle handla på egen hand.

Under de nuvarande omständigheterna är det helt nödvändigt att apostolatets enhetliga och organiserade form stärks på lekmännens område. I själva verket är det bara en sammanslagning av resurser som kan uppnå alla mål i det moderna apostolatet och ge ett fast skydd åt dess intressen. (3) Här är det viktigt att apostolatet även omfattar de vanliga attityder och sociala förhållanden som finns hos dem som det är avsett för. I annat fall är de som är engagerade i apostolatet ofta oförmögna att hålla stånd under trycket från den allmänna opinionen eller från sociala institutioner.

19. Det finns en stor variation av associationer i apostolatet.(4) Somliga framställer sig själva kyrkans vidsträckta apostoliska syfte; Andra strävar efter att evangelisera och helga på ett speciellt sätt. Något syfte är att ingjuta en kristen anda i den världsliga ordningen; andra vittnar om Kristus på ett särskilt sätt genom barmhärtighetens och kärlekens gärningar.

Bland dessa sammanslutningar måste man i första hand ta hänsyn till dem som främjar och uppmuntrar till en närmare enhet mellan medlemmarnas konkreta liv och deras tro. Umgänge är inte ett självändamål; I stället bör de tjäna kyrkans mission i världen. Deras apostoliska dynamik beror på att de överensstämmer med kyrkans mål, liksom på det kristna vittnesbördet och den evangeliska andan hos varje medlem och hela föreningen.

Med tanke på de sociala institutionernas framsteg och det moderna samhällets snabba tempo, kräver den globala karaktären av kyrkans uppdrag att katolikernas apostoliska verksamhet mer och mer utvecklar organiserade former på den internationella arenan. Katolska internationella organisationer kommer att uppnå sitt syfte mer effektivt om de grupper som de består av, liksom deras medlemmar, är närmare förenade med dessa internationella organisationer.

Genom att upprätthålla ett gott förhållande till kyrkans auktoriteter(5) har lekmännen rätt att grunda och kontrollera sådana föreningar(6) och att ansluta sig till dem som redan existerar. Ändå måste man undvika att sprida ut insatserna. Detta händer när nya sammanslutningar och projekt främjas utan tillräckliga skäl, eller om föråldrade sammanslutningar eller metoder bevaras efter deras användningsperiod. Inte heller är det alltid lämpligt att urskillningslöst överföra former av apostolat som har använts i en nation till andra nationer. (7)

20. För många årtionden sedan började lekmännen i många nationer att i allt högre grad hänge sig åt apostolatet. De grupperade sig i olika slags verksamheter och sällskap som, samtidigt som de upprätthöll en närmare förbund med hierarkin, strävade efter och fortsatte att sträva efter mål som i egentlig mening är apostoliska. Av dessa sammanslutningar, eller till och med bland liknande och äldre institutioner, är de särskilt anmärkningsvärda, som följde olika verksamhetsmetoder och ändå åstadkom utmärkta resultat för Kristi rike. Dessa sällskap rekommenderades och främjades välförtjänt av

påvarna och många biskopar, från vilka de fick titeln "katolsk aktion", och beskrevs ofta som lekmännens samarbete i hierarkins apostolat. Nej (8)

Vare sig dessa former av apostolat bär namnet "katolsk aktion" eller någon annan titel, utövar de ett apostolat av stort värde för vår tid och består i kombinationen och det samtidiga innehavet av följande egenskaper:

- a) Det omedelbara målet för organisationer av detta slag är kyrkans apostoliska mål, det vill säga att evangelisera och helga människorna och att forma ett kristet samvete bland dem, så att de kan ingjuta evangeliets anda i olika gemenskaper och områden i livet.
- b) Genom att samarbeta med hierarkin på sitt eget sätt bidrar lekmännen med sin erfarenhet till och tar ansvar för dessa organisationers ledning, övervägandet av de villkor under vilka kyrkans pastorala verksamhet skall bedrivas, och utarbetandet och genomförandet av planen för det som skall göras.
- c) Lekmännen handlar tillsammans som en organisk kropp, så att kyrkans gemenskap symboliseras på ett mer passande sätt och apostolatet blir mer effektivt.
- d) Vare sig de spontant erbjuder sig eller inbjuds till handling och direkt samarbete med hierarkins apostolat, fungerar lekmännen under högre ledning av själva hierarkin, och den senare kan sanktionera detta samarbete genom ett uttryckligt mandat.

Organisationer i vilka, enligt hierarkins uppfattning, summan av dessa karaktärsdrag förverkligas, måste betraktas som katolsk aktion även om de antar olika former och titlar på grund av behoven hos olika regioner och folk.

Det allraheligaste rådet rekommenderar uppriktigt dessa föreningar, som säkerligen svarar mot de behov som kyrkans apostolat har bland många folk och länder, och inbjuder prästerskapet och lekmännen som arbetar i dem att i allt högre grad utveckla de ovan nämnda egenskaperna och att alltid samarbeta med alla andra former av apostolat på ett broderligt sätt i kyrkan.

21. Alla sammanslutningar av apostolatet måste ges tillbörlig uppskattning. Men de som hierarkin har lovordat eller rekommenderat som lyhörda för tidens och platsens behov, eller som har beordrat att de ska fastställas som särskilt brådskande, måste hållas i högsta aktning av präster, ordensfolk och lekmän och befordras efter vars och ens förmåga. Bland dessa sammanslutningar måste dessutom internationella sammanslutningar eller grupper av katoliker för närvarande särskilt uppskattas.

22. De lekmän, ogifta eller gifta, som med yrkeserfarenhet, antingen permanent eller tillfälligt, ägnar sig åt att tjäna föreningar och deras verksamhet är särskilt hedrade och lovordade i kyrkan. Det finns en stor glädje för kyrkan i det faktum att det dagligen sker en ökning av antalet lekmän som erbjuder sin personliga tjänst till apostoliska sammanslutningar och aktiviteter, antingen inom gränserna för sin egen nation eller på

det internationella området eller särskilt i katolska missionsgemenskaper och i regioner där kyrkan helt nyligen har inplanterats.

Kyrkans herdar bör med glädje och tacksamhet välkomna dessa lekmän och se till att kraven på rättvisa, jämlikhet och kärlek i förhållande till deras ställning uppfylls till fullo, särskilt när det gäller lämpligt stöd för dem och deras familjer. De bör också se till att dessa lekmän får den nödvändiga utbildningen, den andliga trösten och den uppmuntran.

KAPITEL V

EXTERNA RELATIONER

23. Vare sig lekmanapostolatet utövas av de troende som enskilda eller som medlemmar av organisationer, bör det inlemmas i hela kyrkans apostolat i enlighet med ett rätt system av relationer. Föreningen med dem som den Helige Ande har utsett att styra hans kyrka (jfr Apg 20:28) är en väsentlig beståndsdel i det kristna apostolatet. Inte mindre nödvändigt är samarbete mellan olika projekt inom apostolatet, som måste ledas på lämpligt sätt av hierarkin.

Ja, enhetens anda bör främjas så att den broderliga kärleken kan lysa i hela kyrkans apostolat, så att gemensamma mål kan uppnås och destruktiv rivalitet kan undvikas. För att uppnå detta är det nödvändigt med ömsesidig aktning mellan alla former av apostolat i kyrkan och, med tillbörlig respekt för varje organisations särskilda karaktär, en lämplig samordning. (1) Detta är mycket passande eftersom en viss verksamhet i kyrkan kräver harmoni och apostoliskt samarbete från båda grenarna av prästerskapet, ordensfolket och lekmännen.

24. Hierarkin bör främja lekmännens apostolat, förse det med andliga principer och stöd, inrikta detta apostolats verksamhet på kyrkans gemensamma bästa och se till att lära och ordning bevaras.

I själva verket medger lekmanapostolatet olika typer av relationer med hierarkin i enlighet med de olika formerna och syftena med detta apostolat. Ty i kyrkan finns det många apostoliska företag, som är inrättade genom lekmännens fria val och reglerade av deras kloka omdöme. Kyrkans uppdrag kan under vissa omständigheter bättre fullgöras genom åtaganden av detta slag, och därför prisas eller rekommenderas de ofta av hierarkin. (2) Inget projekt kan emellertid göra anspråk på att kallas "katolskt" om det inte har fått samtycke från den lagliga kyrkliga myndigheten.

Vissa former av lekmännens apostolat erkänns uttryckligen av hierarkin, om än på olika sätt.

På grund av de krav som kyrkans gemensamma bästa ställer kan den kyrkliga myndigheten dessutom på ett särskilt sätt välja ut och främja några av de apostoliska sammanslutningar och projekt som har ett omedelbart andligt syfte, och därigenom ta på

sig ett särskilt ansvar för dem. Genom att på så sätt göra olika dispositioner av apostolatet alltefter omständigheterna, knyter hierarkin en viss form av det närmare till sin egen apostoliska funktion. Men varje apostolats egenart och särprägel måste bevaras, och lekmännen får inte berövas möjligheten att handla på eget bevåg. I olika kyrkliga dokument kallas denna procedur i hierarkin för ett mandat.

Slutligen anförtror hierarkin lekmännen vissa uppgifter som är närmare förbundna med de pastorala plikterna, såsom undervisning i den kristna läran, vissa liturgiska handlingar och själavård. I kraft av detta uppdrag är lekmännen helt och hållet underkastade en högre kyrklig kontroll i utförandet av detta arbete.

När det gäller verk och institutioner i den världsliga ordningen är den kyrkliga hierarkins roll att undervisa och autentiskt tolka de moraliska principer som ska följas i världsliga angelägenheter. Dessutom har de rätt att bedöma, efter noggrant övervägande av alla relaterade frågor och samråd med experter, om sådana verk och institutioner överensstämmer med moraliska principer eller inte, och de har rätt att avgöra vad som krävs för att skydda och främja den övernaturliga ordningens värden.

25. veckor Biskopar, präster i församlingar och andra präster i båda grenarna av prästerskapet bör komma ihåg att rätten och plikten att utöva detta apostolat är gemensam för alla troende, både präster och lekmän, och att lekmännen också har sina egna roller i kyrkans uppbyggnad. (3) Av denna anledning bör de arbeta broderligt med lekmännen i och för kyrkan och ta särskild omsorg om lekmännen i dessa apostoliska verk. Nej (4)

Särskild omsorg bör ägnas åt att välja präster som är kapabla att främja särskilda former av lekmännens apostolat och som är ordentligt utbildade. (5) De som är engagerade i denna tjänst representerar hierarkin i sin pastorala verksamhet i kraft av det uppdrag de får från hierarkin. De håller alltid trofast vid kyrkans anda och lära och bör främja lämpliga relationer mellan lekmän och hierarkier. De bör ägna sig åt att ge näring åt det andliga livet och en apostolisk hållning i de katolska samfund som anförtrotts dem; De bör bidra med sina visa råd till dessa förenings apostoliska verksamhet och främja deras företag. Genom en kontinuerlig dialog med lekmännen bör dessa präster noggrant undersöka vilka former som gör den apostoliska verksamheten mer fruktbar. De bör främja en anda av enighet inom föreningen såväl som mellan den och andra.

Slutligen bör ordensbröder, i enlighet med andan och normerna i sina samhällen, värdesätta lekmännens apostoliska arbete och villigt ägna sig åt att främja lekmanverksamhet. 6) De bör också sträva efter att stödja, upprätthålla och utföra prästerliga uppgifter.

26. I stiftet bör det, så långt det är möjligt, finnas koncilier som bistår kyrkans apostoliska arbete, antingen på evangelisations- och helgelseområdet eller på välgörenhets-, social- eller andra områden, och här är det lämpligt att prästerskapet och ordensfolket

samarbetar med lekmännen. Samtidigt som varje organisations karaktär och självständighet bevaras, kommer dessa råd att kunna främja den ömsesidiga samordningen mellan olika lekmannasammanslutningar och företag. Nej (7)

Råd av denna typ bör i möjligaste mån inrättas även på församlings-, interprovinsiell- och stiftsnivå såväl som på nationell eller internationell nivå. (8)

Ett särskilt sekretariat bör dessutom inrättas vid Heliga stolen för att betjäna och främja lekmannaapostolatet. Det kan fungera som ett välutrustat centrum för att förmedla information om lekmännens olika apostoliska program, främja forskning om moderna problem som uppstår inom detta område och bistå hierarkin och lekmännen i deras apostoliska arbete med sina råd. De olika rörelserna och projekten för lekmännens apostolat över hela världen bör också vara representerade i detta sekretariat, och här skall också prästerskapet och ordensfolket samarbeta med lekmännen.

27. Evangeliets nästan gemensamma arv och den gemensamma plikt att vittna som följer av det rekommenderar och kräver ofta att katoliker samarbetar med andra kristna, från individer och samfund inom kyrkan, antingen i verksamhet eller i föreningar, på det nationella eller internationella området. 9)

På samma sätt kräver gemensamma mänskliga värden inte sällan samarbete mellan kristna som strävar efter apostoliska mål och dem som inte bekänner sig till Kristi namn utan erkänner dessa värden.

Genom detta dynamiska och kloka samarbete,(10) som är av särskild betydelse i världsliga aktiviteter, vittnar lekmännen om Kristus, världens Frälsare, och om den mänskliga familjens enhet.

KAPITEL VI

UTBILDNING FÖR APOSTOLATET

28. Apostolatet kan endast uppnå sin maximala effektivitet genom en diversifierad och grundlig utbildning. Detta krävs inte bara av lekmannens ständiga andliga och doktrinära framåtskridande, utan också av att hans verksamhet anpassas till omständigheter som varierar beroende på de angelägenheter, personer och plikter som är inblandade. Denna utbildning för apostolatet bör vila på de grundvalar som har fastslagits och proklamerats av detta allraheligaste koncilium i andra dokument. (1) Förutom den utbildning som är gemensam för alla kristna, kräver många former av apostolat också en specifik och speciell utbildning på grund av mångfalden av personer och omständigheter.

29. Eftersom lekmännen på sitt eget sätt deltar i kyrkans uppdrag, kännetecknas deras apostoliska utbildning särskilt av lekmanastatens utpräglade sekulariserade och speciella kvalitet och av dess egen form av andligt liv.

Utbildningen för apostolatet förutsätter en viss mänsklig och väl avvägd utbildning som är anpassad till varje lekmans naturliga förmågor och villkor. Lekmannen är välinformerad om den moderna världen och bör vara medlem av sitt eget samhälle och anpassa sig till dess kultur.

Men lekmannen bör särskilt lära sig att utföra Kristi och kyrkans uppdrag genom att grunda sitt liv på tron på skapelsens och återlösningens gudomliga mysterium och genom att vara lyhörd för den Helige Andes rörelse, som ger liv åt Guds folk och som uppmanar alla att älska Gud Fadern såväl som världen och människorna i honom. Denna utbildning bör betraktas som grunden och förutsättningen för varje framgångsrikt apostolat.

Förutom andlig bildning krävs en gedigen doktrinär undervisning i teologi, etik och filosofi som är anpassad till skillnader i ålder, status och naturliga talanger. Man bör också komma ihåg betydelsen av den allmänna kulturen samt den praktiska och tekniska bildningen.

För att odla goda mänskliga relationer måste verkligt mänskliga värden främjas, särskilt konsten att leva broderligt och samarbeta med andra och att inleda vänskapliga samtal med dem.

Eftersom apostolatets utbildning inte kan bestå av enbart teoretisk undervisning, bör lekmännen från början av sin utbildning gradvis och försiktigt lära sig att betrakta, bedöma och göra allt i trons ljus, liksom att utveckla och förbättra sig själva tillsammans med andra genom att handla, och därigenom träda in i aktiv tjänst för kyrkan. (2) Denna bildning, som alltid är i behov av förbättring på grund av den mänskliga personens ökande mognad och de ökande problemen, kräver en allt djupare kunskap och planerad verksamhet. Vid uppfyllandet av alla bildningens krav måste man alltid ha den mänskliga personens enhet och integritet i åtanke så att hennes harmoni och balans kan skyddas och förbättras.

På detta sätt engagerar sig lekmannen helt och aktivt i den världsliga ordningens verklighet och tar effektivt på sig sin roll i skötseln av denna ordnings angelägenheter. Samtidigt gör han, som en levande medlem och vittne för kyrkan, kyrkan närvarande och verksam mitt i de timliga angelägenheterna. (3)

30. Apostolatets utbildning bör börja med barnens tidigaste utbildning. Men på ett särskilt sätt bör ungdomar och ungdomar invigas i apostolatet och genomsyras av dess anda. Denna utbildning måste fulländas under hela deras liv i enlighet med de krav som nya ansvarsområden ställer. Det är därför uppenbart att de som har skyldighet att ge en kristen uppfostran också har skyldighet att utbilda apostolatet.

I familjen har föräldrarna till uppgift att fostra sina barn från barndomen till att känna igen Guds kärlek till alla människor. I synnerhet genom sitt föredöme bör de så småningom lära dem att omsorgsfullt sörja för sin nästas materiella och andliga behov.

Hela familjen i dess gemensamma liv bör alltså vara ett slags lärlingsplats för apostolatet. Barn måste också uppfostras på ett sådant sätt att de, genom att överskrida familjekretsen, kan öppna sina sinnen för både kyrkliga och världsliga gemenskaper. De bör vara så engagerade i den lokala gemenskapen i församlingen att de blir medvetna om att de är levande och aktiva medlemmar av Guds folk. Prästerna bör fokusera sin uppmärksamhet på att utbilda apostolatets lekmän i sina kateketiker, i sin ordets tjänst, i sin själavård och i sina andra pastorala tjänster.

Skolor, högskolor och andra katolska utbildningsinstitutioner har också en skyldighet att utveckla en katolsk känsla och apostolisk verksamhet hos unga människor. Om unga människor saknar denna utbildning, antingen på grund av att de inte går i dessa skolor eller på grund av någon annan orsak, så borde desto mer föräldrar, själaherdar och apostoliska organisationer ta hand om den. Lärare och fostrare å andra sidan, som genom sitt yrke och ämbete utövar en framstående form av lekmännens apostolat, bör utrustas med den inläring och pedagogiska skicklighet som behövs för att förmedla sådan utbildning på ett effektivt sätt.

På samma sätt bör lekmannagrupper och sammanslutningar som är hängivna apostolatet eller andra övernaturliga mål, noggrant och ihärdigt främja apostolatets utbildning i enlighet med deras syfte och tillstånd. (4) Ofta är dessa grupper det vanliga redskapet för harmonisk utbildning för apostolatet såtillvida att de tillhandahåller läromässig, andlig och praktisk utbildning. Deras medlemmar träffas i små grupper med sina bekanta eller vänner, undersöker metoderna och resultaten av sin apostoliska verksamhet och jämför sitt dagliga liv med evangeliet.

En utbildning av detta slag måste organiseras på ett sådant sätt att den tar hänsyn till hela lekmanapostolatet, vilket måste bedrivas inte bara bland de organiserade grupperna själva utan också under alla omständigheter under hela livet, särskilt i yrkeslivet och samhällslivet. Ja, var och en bör flitigt förbereda sig för apostolatet, och denna förberedelse är desto mer angelägen i vuxen ålder. Ty ålderns framskridande för med sig ett öppnare sinne, som gör det möjligt för var och en att lättare upptäcka de talanger med vilka Gud har berikat hennes själ och att mer effektivt utöva de nådegåvor som den Helige Ande har skänkt honom för hans bröders bästa.

31. Olika typer av apostolat kräver också en särskilt lämplig formation.

a) När det gäller apostolatet för evangeliserande och helgande människor, måste lekmännen vara särskilt formade för att engagera sig i samtal med andra, troende eller icke-troende, för att manifesteras Kristi budskap för alla människor. (5)

Eftersom det i vår tid finns olika former av materialism vida omkring även bland katolikerna, bör lekmännen inte bara lära sig läran flitigare, särskilt de huvudpunkter som

är föremål för kontroverser, utan de bör också vittna om ett evangeliskt liv i motsats till alla former av materialism.

b) När det gäller den kristna förnyelsen av den världsliga ordningen bör lekmännen undervisas om de världsliga tingens sanna innebörd och värde, både i sig själva och i förhållande till alla den mänskliga personens mål. De bör utbildas i att använda saker och ting på rätt sätt och att organisera institutioner, och alltid vara uppmärksamma på det gemensamma bästa i linje med principerna i kyrkans moral och sociala lära. Lekmännen bör framför allt lära sig sociallärens principer och slutsatser så att de blir i stånd att efter bästa förmåga arbeta för att utveckla denna lära och att rätt tillämpa dessa principer och slutsatser i enskilda fall. (6)

c) Eftersom kärlekens och barmhärtighetens gärningar uttrycker det mest slående vittnesbördet om det kristna livet, bör den apostoliska utbildningen också leda till att dessa gärningar utförs, så att de troende från barndomen kan lära sig att ha medkänsla med sina bröder och att vara generösa när det gäller att hjälpa de behövande. (7)

32. Det finns många hjälpmedel för lekmän som ägnar sig åt apostolatet, nämligen studiesessioner, kongresser, perioder av hågkomst, andliga övningar, täta möten, konferenser, böcker och tidskrifter som syftar till att förvärva en djupare kunskap om den heliga Skrift och den katolska läran, näring åt det andliga livet, urskiljning av världens förhållanden och upptäckt och utveckling av lämpliga metoder. 8)

Dessa hjälpmedel i bildningen tar hänsyn till de olika typerna av apostolat i den miljö där det utövas.

För detta ändamål har också centra eller högre institut uppförts, och de har redan visat sig vara mycket framgångsrika.

Det allraheligaste rådet gläder sig över projekt av detta slag, som redan blomstrar på vissa områden, och det önskar att de ska främjas också på andra områden där de kan behövas. Dessutom bör centra för dokumentation och studier, inte bara inom teologi utan också inom antropologi, psykologi, sociologi och metodologi, etableras för alla områden av apostolatet för att bättre utveckla de naturliga förmågorna hos lekmän och kvinnor – män och kvinnor, ungdomar och vuxna.

UPPMANING

33. Det allraheligaste rådet bönfaller därför uppriktigt alla lekmän i Herren att med glädje, ädelhet och skyndsamt besvara Kristi mer angelägna inbjudan i denna stund och den Helige Andes impuls. Yngre personer bör känna att denna uppmaning har riktats särskilt till dem och de bör svara på den ivrigt och generöst. Genom denna heliga synod förnyar Herren sin inbjudan till alla lekmän att komma närmare honom varje dag, och erkänna att det som är hans också är deras eget (Fil. 2:5), att förena sig med honom i hans frälsande uppdrag. Än en gång sänder han dem till varje stad och plats där han

kommer (jfr Luk 10:1) för att de skall visa att de är medarbetare i de olika former och former som kännetecknar kyrkans apostolat, som ständigt måste anpassas till vår tids nya behov. Hur produktiva de än bör vara i Herrens verk, vet de att deras arbete i honom inte är förgäves (jfr 1 Kor 15:58).

ANTECKNINGAR

Införandet:

1. jfr Johannes XXIII, den apostoliska konstitutionen "Humani Salutis", 25 dec. 1961: A.A.S. 54 (1962) s. 7-10.
2. jfr Andra Vatikankonciliet, Dogmatiska konstitutionen om kyrkans natur, nr 33 ff.: A.A.S. 57 (1965) s. 39 ff.; jfr; även Konstitutionen om liturgin, nr 26-40; A.A.S. 56 (1964) s. 107-111; jfr dekretet om instrument för social kommunikation: A.A.S. 56 (1964) s. 145-158; jfr Dekret om ekumenik: A.A.S. 57 (1965) s. 90-107; jfr Dekret om biskoparnas pastorala plikter, nr 16, 17, 18; jfr Deklaration om kristen fostran, nr 3, 5, 7; jfr Förordning om kyrkans missionsverksamhet, nr 15, 21, 41; jfr Dekret om prästerligt liv och tjänst, nr 9.
3. jfr Pius XII, allocution to cardinals, 18 feb. 1946: A.A.S. 38 (1946) s. 101-102; Idem., predikan för unga katolska arbetare, 25 aug. 1957: A.A.S. 49 (1957) s. 843.

Kapitel 1 Artikel 2:

1. Jfr Pius XI, encyklikan "Rerum Ecclesiae:", A.A.S. 18 (1926) s. 65.
2. Jfr Andra Vatikankonciliet, Dogmatisk konstitution om kyrkans natur, nr 31: A.A.S. 57 (1965) s. 37. Artikel 3:
3. Jfr *ibid.*, nr 33, s. 39; Jfr även nr 10, *ibid.*, s. 14.
4. Jfr *ibid.*, nr 12, s. 16. Artikel 4:
5. Jfr Andra Vatikankonciliet, Konstitutionen om liturgin, kap. 1, nr 11: A.A.S. 56 (1964) s. 102-103.
6. Jfr Andra Vatikankonciliet, Dogmatisk konstitution om kyrkans natur, nr 32: A.A.S. 57 (1965) s. 38; Jfr även nr 40-41: *ibid.*, s. 45-47.
7. *Ibid.*, nr 62, s. 63; Jfr även nr 65. Samma verk, s. 64-65. KAPITEL II Artikel 6:
  1. jfr Pius XI, encyklikan "Ubi Arcano", 23 dec. 1922: A.A.S. 14 (1922) s. 659; Pius XII, encyklikan "Summi Pontificatus", 20 okt. 1939: A.A.S. 31 (1939) s. 442-443. Artikel 7:

2. jfr Leo XIII, encyklikan "Rerum Novarum": A.A.S. 23 (1890-91) s. 47; Pius XI:s encyklika "Quadragesimo anno:" A.A.S. 23 (1931) s 190; Pius XII, radiomeddelande av den 1 juni 1941: A.A.S. 33 (1941) s. 207. Artikel 8:

3. jfr Johannes XXIII, encyklikan "Mater et Magistra:" A.A.S. 53 (1961) s. 402.

4. Jfr *ibid.*, s. 440-441.

5. Jfr *ibid.*, s. 442-443.

6. jfr Pius XII, allocution to "Pax Romana" 25 april 1957: A.A.S. 49 (1957) s. 298-299; och särskilt Johannes XXIII, "Ad Conventum Consilii" Food and Agriculture Organization 10, 1959: A.A.S. 51 (1959) s. 856-866.

Kapitel III Artikel 10:

1. jfr S:t Pius X, apostoliskt brev "Creationis Duarum Novarum Paroeciarum" 1 juni 1905: A.A.S. 38 (1905) s. 65-67; Pius XII, allokution till de troende i församlingen St. Saba, 11 jan. 1953: Predikningar och radiomeddelanden av Hans Helighet Pius XII, 14 (1952-53) s. 449-454; Johannes XXIII allokution till präster och troende i Albanos förortsstift, "Ad Arcem Gandulfi Habita," 26 aug. 1962: A.A.S. 54 (1962) s. 656-660.

2. jfr Leo XIII, allocution 28 jan. 1894: Apostlagärningarna, 14 (1894) s. 424-425.

3. jfr Pius XII, allocution to pastors, etc., 6 feb. 1951: Predikningar och radiomeddelanden av Hans Helighet Pius XII, 12 (1950-51) s. 437-443; 852: *ibid.*, 14 (1952-53) s. 5-10; 27 mars 1953: *ibid.*, 15 (1953-54) s. 27-35; 28 februari 1954: *ibid.*, s. 585-590. Artikel 11:

4. jfr Pius XI, encyklikan "Casti Connubii:" A.A.S. 22 (1930) s. 554; Pius XII, Radio Messages, 1 jan. 1941: A.A.S. 33 (1941) s. 203; *idem.*, till delegaterna vid kongressen för medlemmarna i Internationella unionen till skydd för familjers rättigheter, 20 sept. 1949; A.A.S. 41 (1949) s. 552; *idem.*, till familjeöverhuvuden på pilgrimsfärd från Frankrike till Rom, 18 sept. 1951: A.A.S. 43 (1951) s. 731, *idem.*, Christmas Radio Message of 1952: A.A.S. 45 (1953) s. 41; Johannes XXIII, encyklikan "Mater et Magistra" 15 maj 1961: A.A.S. (1961) s. 429, 439.

5. jfr Pius XII, encyklikan "Evangelii Praecones", 2 juni 1951: A.A.S. 43 (1951) s. 514.

6. jfr Pius XII, till delegaterna till kongressen för medlemmarna i Internationella unionen för försvar av familjens rättigheter, 20 september 1949: A.A.S. 41 (1949) s. 552. Artikel 12:

7. Jfr S:t Pius X, allocution to Association of French Catholic Youth on piety, knowledge and action, 25 sept. 1904: A.A.S. 37 (1904-05) s. 296-300.

8. jfr Pius XII, brev "Dans Quelques Semaines" till ärkebiskopen av Montreal, Kanada, för att vidarebefordras till Assemblies of Canadian Young Christian Workers, 24 maj 1947:

A.A.S. 39 (1947) s. 257; radiomeddelande till Unga Kristna Arbetare, Bryssel, 3 sep. 1950: A.A.S. 42 (1950) s. 640-641. Artikel 13:

9. jfr Pius XI, encyklikan "Quadragesimo Anno", 15 maj 1931: A.A.S. 23 (1931) s. 225-226. Artikel 14:

10. Jfr Johannes XXIII, encyklikan "Mater et Magistra" 15 maj 1961: A.A.S. 53 (1961) s. 448-450.

Kapitel IV Artikel 17:

1. jfr Pius XII, allocution to the first convention of Playground represented All Nations on the promotion of the apostolate, 15 okt. 1951: A.A.S. 43 (1951) s. 788. Artikel 18:

2. jfr Pius XII, allocution to the first convention of Playground represented All Nations on the promotion of the apostolate 15 okt. 1951: A.A.S. 43 (1951) s. 787-788.

3. jfr Pius XII, encyklikan "Le Pelerinage de Lourdes", 2 juli 1957: A.A.S. 49 (1957) s. 615. Artikel 19:

4. jfr Pius XII, Allocution to the Assembly of the International Federation of Catholic Men, 8 dec. 1956: A.A.S. 49 (1957) s. 26-27.

5. Jfr i 5 kap. nr 24.

6. Jfr Rådets heliga kongregation, angående upplösningen av Corrientes-stiftet i Argentina, 13 nov. 1920: A.A.S. 13 (1921) s. 139.

7. jfr Johannes XXIII, encyklikan "Princeps Pastorum", 10 dec. 1959: A.A.S. 51 (1959) s. 856. Artikel 20:

8. jfr Pius XI, brev "Quae Nobis" till kardinal Bertram, 13 nov. 1928: A.A.S. 20 (1928) s. 385. jfr även Pius XII, allocution to Italian Catholic Action, 4 sept. 1940: A.A.S. 32 (1940) s. 362.

Kapitel V Artikel 23:

1. jfr Pius XI, encyklikan "Quamvis Nostra", 30 april 1936: A.A.S., 28 (1936) s. 160-161. Artikel 24:

2. jfr rådets heliga kongregation om upplösningen av stiftet Corrientes, Argentina, 13 nov. 1920; A.A.S. 13 (1921) s. 137-140. Artikel 25:

3. jfr. Pius XII, allocution to the second convention of Lekmän representerande alla nationer on the promotion of the apostolate, 5 okt. 1957: A.A.S. 49 (1957) s. 927.

4. Jfr Andra Vatikanconciliet, Dogmatisk konstitution om kyrkans natur, nr 37. A.A.S. 57 (1965), s. 442-443.

5. jfr. Pius XII, apostolisk uppmaning "Menti Nostrae", 23 sept. 1950: A.A.S. 42 (1950) s. 660.

6. Jfr Andra Vatikankonciliet, Dekret om förnyelse av det religiösa livet, nr 8. Artikel 26:

7. Jfr Benedikt XIV, Om stiftssynoden, I, 3, kap. 9, nr 7.

8. jfr Pius XI, encyklikan "Quamvis Nostra", 30 april 1936: A.A.S. 28 (1936) s. 160-161.
Artikel 27:

9. jfr Johannes XXIII, encyklikan "Mater et Magistra", 15 maj 1961: A.A.S. 53 (1961) s. 456-457. jfr Andra Vatikankonciliet, Dekret om ekumeniken, nr 12: A.A.S. 57 (1965) s. 99-100.

10. Jfr Andra Vatikankonciliet, Dekret om ekumeniken, nr 12: A.A.S. 57 (1965) s. 100. Jfr även Dogmatic Constitution on the Nature of the Church, nr 15: A.A.S. 57 (1965) s. 19-20.

KAPITEL VI, artikel 28:

1. Jfr Andra Vatikankonciliet, Dogmatisk konstitution om kyrkans natur, kap. 2, 4 och 5: A.A.S. 57 (1965) s. 12-21, 37-49; jfr även dekretet om ekumeniken, nr 4, 6, 7 och 12: A.A.S. 57 (1965) s. 94, 96, 97, 99, 100; Jfr även ovan, nr 4. Artikel 29:

2. jfr Pius XII, allocution to the first international Boy Scouts congress, 6 juni 1952: A.A.S. 44 (1952) s. 579-580; Johannes XXIII, encyklikan, "Mater et Magistra", 15 maj 1961: A.A.S. 53 (1961) s. 456.

3. Jfr Andra Vatikankonciliet, Dogmatisk konstitution om kyrkans natur, s. 33: A.A.S. 57 (1965) s. 39. Artikel. 30:

4. jfr Johannes XXIII, encyklikan "Mater et Magistra", 15 maj 1961: A.A.S. 53 (1961) s. 455.
Artikel 31:

5. jfr Pius XII, encyklikan "Sertum Laetitiae", 1 nov. 1939: A.A.S. 31 (1939) s. 653-654; jfr idem., till dem som utexaminerats från italiensk katolsk aktion, 24 maj 1953.

6. jfr Pius XII, Allocution to the Universal Congress of the World Federation of Young Catholic Women, 18 april 1952: A.A.S. 42 (1952) s. 414-419. jfr idem., allocution to the Christian Association of Italian Workers, 1 maj 1955: A.A.S. 47 (1955) s. 403-404.

7. jfr Pius XII, till delegaterna i Vålgörenhetsföreningarnas församling, den 27 april 1952: s. 470-471.

Artikel 32:

8 Jfr Johannes XXIII, encyklikan "Mater et Magistra", 15 maj 1961: A.A.S. 53 (1961) s. 454.

